

Broj: 03/2
Sarajevo, 2.4.2014.

PREDSTAVNIČKOM DOMU
DOMU NARODA

02.04.2014
01/02-50-14-200/14-5 H

Predmet: Dostava Izvještaja o radu Komisije za 2013. godinu i Plana rada Komisije za 2014. godinu

Poštovani,

U skladu sa čl. 50 Poslovnika Predstavničkog doma i čl. 44. Poslovnika Doma naroda, u prilogu vam dostavljam Izvještaj o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH (u daljem tekstu: Komisija) u 2013. godini, koji je Komisija usvojila na svojoj 16. sjednici održanoj 29.1.2014. godine. Na istoj sjednici Komisija je usvojila i Plan rada za 2014. godinu, te vam isti također prilažem.

S poštovanjem,

Predsjedavajući Komisije
Amir Fazlić

Prilozi:

- Izvještaj o radu Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu
- Plan rada Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH za 2014. godinu

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Зједничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције
Босне и Херцеговине

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije
Bosne i Hercegovine

Broj: 03/2 /13
Sarajevo, 2013. godine

**IZVJEŠĆE O RADU
ZAJEDNIČKOGA POVJERENSTVA
ZA NADZOR NAD RADOM OSABIH
ZA 2013. GODINU**

Sarajevo, prosinac 2013.

SADRŽAJ:

1. UVODNE NAPOMENE	3
2. AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2013. GODINI	3
a. Zakonodavne aktivnosti	4
b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih mjerodavnosti i ostalih akata	6
c. Nadzorni posjeti i radni sastanci iz mjerodavnosti Povjerenstva	8
2.1. NAZOČNOST OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA I OKRUGLIM STOLOVIMA	8
2.2. STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU	9
2.3. SURADNJA S OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BiH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA	9
2.4. MEĐUNARODNE POVJERENSTVA	10
3. SAŽETAK	12

1. UVODNE NAPOMENE

Mjerodavnosti Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), utvrđene su u odredbama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 12/04, 20/04, 56/06 i 12/09), Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 54/05 i 12/09), te poslovnica oba Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Pored navedenih propisa, Povjerenstvo se rukovodi i vlastitim Poslovníkom i Pravilnikom o zaštiti tajnih podataka, te relevantnim propisima koje donosi Državni sigurnosni organ. Povjerenstvo u svome radu također nastoji uvažiti i načela sadržana u Zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU (CFSP), odnosno u njenome dijelu koji se konkretnije odnosi na područje rada Povjerenstva, tj. Zajedničkoj obrambenoj i sigurnosnoj politici (CSDP). Također se u obzir uzimaju i obveze BiH u smislu NATO težnji Bosne i Hercegovine, tj. obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO. Konačno, Povjerenstvo pri radu ima u vidu i obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, i sl).

Povjerenstvo je u jednome dijelu 2013. godine imalo problema u radu zbog blokade institucija (JMBG protest), koji je odložio dvodnevnu tematsku sjednicu na kojoj je Povjerenstvo planiralo detaljno proći kroz tekst novoga Zakona o zaštiti tajnih podataka koji je u cijelosti pripremljen i samo je čekao konačno usuglašavanje među članovima Povjerenstva, prije upućivanja u dalju parlamentarnu proceduru. Povjerenstvo se ovdje namjeravalo pojaviti u ulozi predlagatelja zakona, zbog toga što radna skupina Vijeća ministara koja je bila zadužena za izradu novoga teksta već više od dvije godine nije uradila ništa. Protesti ispred zgrade PSBIH nažalost su se nadovezali na period kolektivnog godišnjeg odmora i time je Povjerenstvo izgubilo zamah koji je imalo. Nakon stanke ponovno smo aktualizirali rad na tekstu novoga Zakona i očekujemo kako ćemo novi tekst uputiti na Domove u prvome tromjesečju 2014. godine.

Također smo krajem 2013. godine prvi put zabilježili i pojavu problema sa kvorumom za rad Povjerenstva, kojih ranije nismo imali. U ranijem periodu sjednicama je konstantno nazočilo prosječno po 10 članova, što je visoko iznad granice kvoruma. Međutim, u ovoj godini nekoliko pojava negativno se odrazilo na kvorum uključujući i manje-više redovitu izočnost dvojice članova iz zdravstvenih razloga (Jovičić i Bećirović).

I pored gornjih problema, uspjeli smo u 2013. godini održati 8 sjednica, što je značajno povećanje u odnosu ranije izvještajne periode. Još 3 sjednice bile su planirane, ali se zbog nedostatka kvoruma i ostalih gore opisanih problema nisu održale. Na koncu, sukladno članku 50. Poslovnika Zastupničkog doma i članom 44. Poslovnika Doma naroda, u nastavku podnosim Domovima detaljno Izvješće o radu Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu.

2. AKTIVNOSTI POVJERENSTVA U 2013. GODINI

Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom OSABiH konstituirano je 7.7.2011. Tom prigodom za članove Povjerenstva imenovani su:

iz Zastupničkoga doma:

1. Mirsad Mešić
2. Slavko Jovičić
3. Amir Fazlić
4. Darko Babalj
5. Mato Franjičević, i
6. Dr Mirsad Đugum;

te iz Doma naroda:

1. Dr Nermina Kapetanović
2. Hasan Bećirović
3. Stjepan Krešić,
4. Josip Merdžo
5. Staša Košarac, i
6. Krstan Simić.

Za predsjedatelja je tada imenovan **Dr Mirsad Đugum**, a za njegove zamjenike **g. Staša Košarac** (prvi zamjenik) i **g. Josip Merdžo** (drugi zamjenik). Od dana 29.2.2012., gosp. Merdžu je na mjestu drugoga zamjenika predsjedatelja Povjerenstva zamijenio **g. Martin Raguž**, a od dana 20.12.2012. gosp. Mirsada Đuguma je na mjestu predsjedatelja Povjerenstva zamijenio **g. Amir Fazlić**.

Tijekom izvještajnoga perioda, tj. tijekom 2013. godine, Povjerenstvo je realiziralo slijedeće aktivnosti:

- **9 sjednica Povjerenstva**, na kojima je razmatrano ukupno 45 točaka dnevnoga reda, ili prosječno 5 točaka po sjednici;
- **više radnih sastanaka** s predstavnicima domaćih i međunarodnih institucija, održanih u BiH;
- **2 konferencije**, jedna održana u BiH, a druga (međunarodna) u Crnoj Gori
- **1 posjet na međunarodnom planu** (dolazni, u BiH).

Tijekom izvještajnoga perioda Povjerenstvo je u okviru svojih mjerodavnosti pratilo rad različitih tijela i institucija izvršne vlasti (OSABiH, DSO, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo obrane, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, Vijeće ministara BiH, itd.).

a. Zakonodavne aktivnosti

Povjerenstvo je tijekom 2013. godine u dalju proceduru prosljedilo **jedan** prijedlog zakona (tj. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH, predlagatelja Vijeća ministara). Bilo je planirano uraditi više, čak se i pojaviti u ulozi predlagatelja zakona u ovoj godini, ali se to nažalost zbog različitih vanjskih čimbenika koji su utjecali na rad Povjerenstva pokazalo kao nemoguće.

Zakoni koji su bili predviđeni za razmatranje u okvirima mjerodavnosti Povjerenstva (odnosno predlaganje izmjena i dopuna istih koje se tiču poslova i tijela iz mjerodavnosti Povjerenstva) su slijedeći:

1. Zakon o OSABiH
2. Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH
3. Zakon o reviziji institucija BiH,
4. Zakon o javnim nabavama, te
5. Zakon o obrani BiH.

Što se tiče **Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH**, provodili smo redovan nadzor nad njegovom primjenom, uključujući i proaktivan pristup obavljanju nadzornih posjeta, po zaprimljenim predstavkama. Aktivirali smo i pitanje osiguranja uvjeta za zakonit rad Povjerenstva (propisno zaštićena sala za sastanke, odgovarajuće prostorije za Podregistar tajnih podataka koje štiti PSBiH, itd.), i možemo reći kako je u odnosu na ranije godine, u 2013. na ovom polju napravljen pomak naprijed, pri čemu ističemo potporu za ove aktivnosti dobijenu od strane tajnika Zajedničke službe, koji se i osobno angažirao na rješavanju navedenih pitanja. Na našu urgenciju sastavljen je Pravilnik o zaštiti tajnih podataka u PSBiH, koji je pred usvajanjem (čeka se dostava Mišljenja od strane Ministarstva sigurnosti, kao nadležnog za ovakve podzakonske akte).

Pri Uredu tajnika Povjerenstva formiran je Podregistar tajnih podataka koje štiti PSBiH, i uspostavljen funkcionalan prijem, obrada i pohrana povjerljive pošte za PSBiH. Tajnik Povjerenstva imenovan je za sigurnosnog službenika PSBiH, i već je u tom svojstvu obavio nemali broj zadataka, koji se nisu ticali isključivo poslova našega Povjerenstva, već se radilo o različitim aktivnostima iz domena primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka u PSBiH (od sastavljanja gore pomenutoga Pravilnika, preko savjetodavne uloge rukovodstvu Tajništva za održavanje povjerljive sjednice Doma i drugih aspekata primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka, pa do rukovanja povjerljivom poštom koja ulazi ili izlazi iz PSBiH, i potpore Istražnom povjerenstvu ZD u tzv. „slučaju Mehmedović“, kada je zbog prirode zadataka prvobitno imenovani tajnik Istražnoga povjerenstva zamijenjen tajnikom našega Povjerenstva).

Ističem kako su se sve gornje aktivnosti kolegija Tajništva, kao i našega tajnika, desile nakon ponovljenih inicijativa i urgencija Povjerenstva, koje su krenule još od mandata prethodnog predsjedatelja dr. Đuguma, ali su tek odskora naša nastojanja urodila plodom, pri čemu želim pozdraviti trud i predanost rješavanju ovih pitanja od strane pobrojanih uposlenika Tajništva. Po našim saznanjima, za potrebe primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka u okviru PSBiH za iduću godinu su predviđena i određena financijska sredstava, koja vjerovatno neće pokriti sve potrebe, ali su svakako dobrodošla, i to će biti prvi put da se PSBiH konkretno posveti ovim pitanjima „u vlastitome dvorištu“. Pozdravljamo ovakav razvoj događaja i ostat ćemo posvećeni praćenju situacije. Prvi slijedeći projekt, koji ne zahtijeva financijska izdvajanja, ali je bitan iz ugla poslova Povjerenstva, je praćenje usvajanja izmjena u Poslovnica Domova, koje je radnoj skupini za njihovu doradu uputilo Povjerenstvo.

Krajem godine, umjesto opsežnoga i detaljnog prijedloga izmjena postojećeg Zakona o zaštiti tajnih podataka koji je trebala pripremiti posebna radna skupina Vijeća ministara, pred

Povjerenstvom se našao prijedlog izmjena Zakona u samo jednome članku (koji uređuje pitanje sigurnosnih provjera nad sucima i tužiteljima). Povjerenstvo je ovaj prijedlog razmotrilo kao obveznu točku, te ga je i jednoglasno podržalo, budući su i u tekstu novoga zakona koji priprema samo Povjerenstvo, bile predviđene iste izmjene. Podvlačimo kako se ne radi o „političkom stavu“ Povjerenstva, a još manje o „pritisku politike na pravosuđe“, kako su ove izmjene nerijetko nazivane u medijima, već ih je Povjerenstvo planiralo uvrstiti u novi tekst Zakona kao jednu od preporuka izvršnih tijela koja provode Zakon, a koja su pred Povjerenstvom nebrojeno puta pomenula ovo pitanje kao jedan od krupnih problema u radu.

Naime, u više navrata smo izvještavani o činjenici da se tužiteljstvima i sudovima ne mogu u skladu sa Zakonom uputiti povjerljivi akti, budući da nemaju certificirane podregistre za prijem tajnih podataka, niti su uposlenici tih tijela sigurnosno provjereni. Za sigurnosne agencije to je značilo da, kako sami ne bi prekršili odredbe Zakona, morali su svaki akt upućen pravosuđu deklasificirati, čime se poništava i obveza čuvanja tih podataka kao tajnih, što je olakšalo prosljeđivanje različitih osjetljivih informacija medijima i drugim neovlaštenim osobama (nije postojao strah od sankcija za odavanje/zlouporebu tajnog podatka). Jednako tako, sudovi i tužiteljstva nisu u mogućnosti proizvesti ni vlastite tajne podatke, odnosno klasificirati neki dokument sukladno Zakonu (dodijeliti mu stupanj tajnosti i čuvati ga kao takav), jer za to ne ispunjavaju zakonske uvjete (mada se to u praksi dešava).

Povjerenstvo je dosada iz brojnih razloga „gledalo kroz prste“ kada se radi o ovome problemu, ali je 7 godina nakon usvajanja Zakona zaista bilo dovoljno da se svako tijelo prilagodi provedbi Zakona i organizacijski i financijski i na svaki drugi način. Također, podvlačimo i kako je Povjerenstvo došlo do saznanja da jedan broj izvršnih tijela ne prosljeđuje sve podatke sudovima i tužiteljstvima, pravdajući to upravo neispunjavanjem uvjeta iz čl. 66. Zakona, a što jeste zakonski preduvjet za prosljeđivanje tajnoga podatka, i pri čemu Povjerenstvo može samo konstatirati kako pri odbijanju prosljeđivanja podatka zapravo jeste ispoštovan Zakon. Drugim riječima, izmjene koje je predložilo Vijeće ministara, i amandmani koje će u drugoj fazi razmatranja Zakona predložiti Povjerenstvo, neće onemogućiti pristup tajnim podacima za sudove i tužiteljstva, već naprotiv, ove izmjene otklonit će dosadašnje „sive zone“ i dodatno olakšati i ojačati rad pravosuđa, kako u općem smislu, tako i u smislu pristupa tajnim podacima.

Što se tiče **Zakona o OSABiH** i **Zakona o reviziji institucija BiH**, već smo ranije ustanovili kako su ova dva zakona međusobno proturječna, te ih je potrebno doraditi (otkloniti nejasnoće i proturječnosti). Radi se prije svega o ovlasti revizora da pristupi svim podacima, uvijek i svugdje, na što po Zakonu o reviziji u institucijama BiH imaju pravo, sa jedne strane; te sa druge strane, o potrebi OSABiH da određene podatke u određenome trenutku ne ustupi ili prikrije, iz razloga zaštite tajnosti svojih operacija, na što po Zakonu o OSABiH imaju pravo. Ove izmjene nismo uspjeli formalno razmotriti (kao konkretan Prijedlog izmjena zakona) dobrim dijelom zbog otpora koji je bilo kakvim promjenama dolazio od strane OSABiH.

Što se tiče **Zakona o obrani BiH**, Povjerenstvu je od strane predstavnika Ministarstva obrane skrenuta pažnja na nedorečenosti i nedostatke u Zakonu o obrani, koji blokiraju dalji rad Ministarstva na aktivnostima iz mjerodavnosti Povjerenstva. Radi se o

nezgrapnome prijevodu nacрта zakona sa engleskog jezika u kojemu su određeni termini prevedeni na način koji na službenim jezicima BiH ne znače ništa, ili predstavljaju nejasne oznake (npr. „vojno obavještanje“ umjesto „vojno-obavještajni“ i sl.). Na Povjerenstvo je apelirano i da sa svoje strane učini što može (animira Vijeće ministara i ministra obrane) u svrhu donošenja Pravilnika o radu Vojno-obavještajnog roda, budući da njegovo nepostojanje onemogućava rad odgovarajućeg sektora u Ministarstvu obrane i također, uzrokuje nemogućnost certificiranja podregistra za razmjenu tajnih podataka sa NATO Savezom, kao i druge aktivnosti izravno izvedene iz Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

Nazočnost ministra obrane na sjednici na kojoj smo razmatrali godišnje izvješće Ministarstva obrane o sigurnosnim dozvolama iskoristili smo kako bi podvukli značaj ovoga pitanja, i sa zadovoljstvom konstatiramo kako je od 9. do 13. prosinca 2013. Sektor za obavještajne poslove Ministarstva obrane, uz asistenciju NATO Stožera Sarajevo i potporu od strane ministra, organizirao četverodnevnu, vrlo detaljnu radionicu na temu izrade ovog dokumenta, i time smo optimisti i u pogledu njegova konačnog usvajanja.

Što se tiče **Zakona o javnim nabavama**, Povjerenstvo je upoznato s problemima koji se javljaju zbog nemogućnosti da se sukladno postojećem zakonu organizira i provede tzv. „sigurnosni tender“, odnosno da se provede i primijeni postupak tzv. „industrijske sigurnosne provjere“. Radi se o provjeri pravnih osoba (poduzeća) prigodom javljanja na klasificirani tender, npr. za nabavu specijalne policijske opreme i slično. Sva potrebna zakonska određenja i definicije već postoje u Zakonu o zaštiti tajnih podataka, no Zakon o javnim nabavama ne prepoznaje tu činjenicu. Najjednostavnije rješenje postojeće situacije bilo bi «premjestiti» cijelo poglavlje o industrijskog provjeri u Zakon o javnim nabavama.

Također, nakon što smo u više navrata razgovarali o problemu odavanja tajnih podataka medijima i drugim neovlaštenim osobama, ustanovili smo i kako je iz sadašnjeg **Kaznenog zakona BiH** izbrisan članak 225. koji je uređivao pitanje „Odavanje službene tajne“. Ovo je problem kojemu će Povjerenstvo bez odlaganja posvetiti pažnju u narednoj godini, tako što će se raniji termin „službena tajna“ primjeriti sadašnjem terminu „tajni podatak“ i sadašnjoj klasifikaciji (sukladno čl.86. Zakona o zaštiti tajnih podataka), te uputiti prijedlog za vraćanje ovoga članka u tekst Kaznenog zakona, sa odgovarajućim sankcijama.

Konačno, sa žaljenjem smo konstatirali kako je **Zakon o parlamentarnom nadzoru**, koji je predložilo Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost, odbijen na Domu, jer smo bili izravno zainteresirani za njegovu sudbinu. Krajem godine prigodom razmatranja hapšenja jednoga od članova Parlamenta, kao i kroz rad drugih Istražnih povjerenstava koje je PSBiH formirala (za utroške donacija, za ispitivanje nezakonitosti u radu Uprave za neizravno oporezivanje, itd.), pokazalo se presudnim za uspješan rad takvih povjerenstava da „iza leđa“ imaju takav jedan Zakon, koji bi detaljno propisao i njihov način rada, i obveze drugih tijela javne uprave spram svih povjerenstava PSBiH, a posebno istražnih. Nedostatak jasnih procedura i definicije obveza svih uključenih u procese pred povjerenstvima pokazali su se kao pogubni za učinkovit rad.

b. Razmatranje materijala koji proističu iz zakonom utvrđenih mjerodavnosti i ostalih akata

Kad je riječ o aktima koji nemaju zakonodavni karakter, Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo, usvojilo, primilo k znanju i po potrebi uputilo u dalju proceduru slijedeće akte:

1. Izvješće o radu Zajedničkog povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2013. godinu;
2. Plan rada Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH za 2014. godinu;
3. Izvješće o radu Vijeća ministara BiH u dijelu koji se odnosi na mjerodavnosti Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom OSABiH;
4. Godišnje izvješće predsjedatelja Vijeća ministara BiH o aktivnostima OSABiH
5. Godišnje izvješće o provedenom operativnom i tehničkom nadzoru u oblasti zaštite tajnih podataka u 2012. godini.
6. Izvješće Ministarstva obrane BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH za 2012. godinu.
7. Izvješće Ministarstva sigurnosti BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u 2012. godini
8. Godišnje izvješće o provedenoj reviziji u OSABiH, dostavljeno od Ureda za reviziju institucija BiH.
9. dva polugodišnja Izvješća Glavnog inspektora OSABiH o rješavanju priziva podnesenih protiv Agencije.
10. Prijedlog proračuna OSABiH za 2014. godinu
11. Izvješća i informacije OSABiH o konkretnim pojedinačnim pitanjima na koja je Povjerenstvo tražilo odgovor ili izjašnjenje.
12. Korespondencija (dostava informacija) na traženje Suda BiH
13. Na adresu Povjerenstva pristiglo je i nekoliko predstavki koje se tiču rada OSABiH, upućenih od strane različitih pravnih i fizičkih osoba (građana, vladinih i nevladinih organizacija). Rad na ovim predmetima još je u tijeku, izuzev onih za koje je ustanovljeno da Povjerenstvo nije mjerodavno za postupanje.
14. Različite usmene i pisane informacije predsjedatelja ili kolegija Povjerenstva, o sastancima sa domaćim i međunarodnim tijelima.

Planom rada Povjerenstva bilo je predviđeno i razmatranje Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH, koja je propisana u čl. 7. stav (1) točka 5. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH. Kao i ranijih godina (Platforma je Povjerenstvu posljednji put dostavljena 21.3.2011.), ponovno smo suočeni sa zanemarivanjem ove obveze, kako od strane Vijeća ministara koje je dužno da ju pripremi, tako i od strane Predsjedništva BiH koje je dužno da je odobri i dostavi Parlamentu. U nemogućnosti da nakon brojnih pokušaja animiramo izvršnu vlast na blagovremenu pripremu ovog akta, trenutačno razmatramo druge opcije (izmjene Zakona koje će ovo pitanje urediti na učinkovitiji način).

Što se tiče ostalih akata koje razmatramo, primjetan je porast učinkovitosti u dostavi i odgovorima Povjerenstvu na različite urgencije, traženje informacija, i suradnju sa drugim tijelima vlasti općenito. Pozdravljamo ovaj trend i sa svoje strane ćemo učiniti sve da ga održimo i do kraja mandata Povjerenstva. Napominjemo međutim kako i pored blagovremene

dostave pisanih informacija, i dalje bilježimo trend neodazivanja na sjednice nadležnih ministara. Primjera radi, Izvješća o izdanim sigurnosnim dozvolama tri puta su skidana sa dnevnoga reda sjednice, skupa sa godišnjim Izvješćem o radu Vijeća ministara (u dijelovima koji su u mjerodavnosti Povjerenstva), zbog neodazivanja ministara sigurnosti i obrane. Ističemo kako smo se po ovom pitanju pismeno obratili Domovima za produženje roka za razmatranje Izvješća, i ohrabreni smo potporom koju smo u tome smislu dobili od oba Doma, jer je očito kako i sami Domovi imaju isti problem s članovima Vijeća ministara. Podvlačimo kako se ovaj problem već duži niz godina pojavljuje u radu PSBiH, te apeliramo na Domove da sa svoje strane učine dodatni napor na osiguravanju nazočnosti predlagatelja i izvjetstitelja na sjednicama PSBiH i njenih radnih tijela.

c. Nadzorni posjeti i radni sastanci iz mjerodavnosti Povjerenstva

Povjerenstvo u izvještajnom periodu nije obavila nijedan nadzorni posjet, među ostalim i stoga što je u izvještajnom periodu pojačana aktivnost suradnje s izvršnim tijelima, posebno onima iz sigurnosnog sektora, u okviru sjednica Povjerenstva, odnosno, rukovoditelji koje bi u sklopu nadzora posjetilo Povjerenstvo, nekoliko su se puta po različitim pitanjima pojavljivali pred Povjerenstvom, i pružili tražene informacije na način koji je omogućio da na koncu ne bude potrebe za „terenski rad“. Tako je u 2013. godini Povjerenstvo u više navrata, jednom i na posebnoj tematskoj sjednici, obavilo detaljan razgovor i konzultacije sa slijedećim predstavnicima izvršnih tijela:

- ravnatelj OSABiH, Almir Džuvo
- generalni inspektor OSABiH, Ivan Čosić
- ravnatelj Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Goran Zubac
- Ministar unutaranih poslova FBiH, Predrag Kurteš
- ravnatelj Federalne Uprave policije, Dragan Lukač
- zamjenik ravnatelja Policije RS, Nijaz Smajlović
- Šef Policije Brčko distrikta, Goran Lujić
- ravnatelj Službe za poslove sa strancima, Dragan Mektić
- revizor u Uredu za reviziju institucija BiH, Nedžad Hajtić
- pomoćnik ministra sigurnosti BiH za zaštitu tajnih podataka, Mate Miletić
- pomoćnik ministra obrane BiH za obavještajna pitanja, Marinko Šiljegović.

Pobrojani rukovoditelji odazivali su se Povjerenstvu sa jednim brojem potrebnih suradnika, ovisno o razmatranome pitanju, tako da nije bilo potrebe da Povjerenstvo dodatno odlazi na lice mjesta kako bi se dodatno obavijestilo, mada su posjeti bili planirani, i mada su gornji rukovoditelji i sami uputili poziv Povjerenstvu da ih posjeti, „ohrabreni pozitivnim stavom Povjerenstva i željom da se određena pitanja konačno riješe“.

2.1. NAZOČNOST OBUKAMA, RADIONICAMA, KONFERENCIJAMA, SEMINARIMA I OKRUGLIM STOLOVIMA

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu učestovalo na slijedećim aktivnostima kao iz naslova:

1. Konferencija na temu „Aktualno stanje sigurnosti u BiH“, održana u Zenici, 7.2.2013.
2. Regionalna konferencija na temu „Parlamentarni nadzor nad radom vlade i izvršnih tijela – metode i barijere“, održana u Bečićima, Crna Gora, 24.-26.4.2013.

Povjerenstvo je bilo pozvano i na jedan broj drugih sličnih događaja, poput specijalističkoga seminara o zaštiti tajnih podataka u organizaciji Državnog sigurnosnog organa, ali su se ovaj i drugi pozivi izravno poklapali sa terminima sjednica Domova, te smo ih bili prinuđeni odbiti.

Povjerenstvo u 2013. godini nije održalo nijednu radionicu u vlastitoj organizaciji.

2.2. STUDIJSKI POSJETI I PROGRAMI ZA PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U INOZEMSTVU

Povjerenstvo u izvještajnom periodu nije obavilo **nijedan** studijski posjet van granica BiH.

2.3 SURADNJA S OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOM AGENCIJOM BIH I DRUGIM DOMAĆIM INSTITUCIJAMA

Člankom 19. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine utvrđeno je kako Povjerenstvo obavlja nadzor nad zakonitošću rada OSABiH. Ova zakonska obveza ispoštovana je u mjeri u kojoj je Povjerenstvo to bila u mogućnosti učiniti.

Kao što je ranije navedeno, promjena u odnosu na ranije periode je što se Povjerenstvo aktivnije sastajalo sa drugim tijelima iz sigurnosnoga sektora (pored OSA-e), te činjenica da je pojačana korespondencija Povjerenstva sa Sudom BiH.

2.4 MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu pripremlilo dolazni posjet slovačkoga srodnog povjerenstva, no međutim preko veleposlanstva smo u zadnji tren obaviješteni kako zbog „nepredviđenih političkih obrata u zemlji“ nisu u mogućnosti doći. Drugih posjeta ni u BiH, ni van BiH, nije bilo.

Pri tome ističemo primjetno smanjen angažman međunarodne zajednice (u odnosu na ranije periode) u kontaktima sa Povjerenstvom. Podsjećanja radi, ranije su kontakti sa NATO Stožerom, OSCE Misijom, DCAF-om, USAID-om, NUPI-jem i Veleposlanstvom SAD bili redoviti i ovim kanalima se odvijao dobar dio procesa u međunarodnoj, ponekad čak i domaćoj, suradnji Povjerenstva (ove su institucije davale potporu za organiziranje seminara u BiH, studijskih posjeta van BiH, ekspertnu predavačku ili savjetodavnu potporu, i slično).

Sada je obujam ove potpore i, čini se, interesa međunarodne zajednice uopće, uveliko smanjen, ali želimo istaći kako to ne smatramo značajnijim problemom.

Štoviše, sa jedne strane smo sami inicirali dovođenje međunarodnoga upliva u rad Povjerenstva u zakonske okvire, u čemu smo i u uspjeli (ranije su svakoj sjednici Povjerenstva nazočili neki ili svi od navedenih stranih organizacija), a sa druge strane, kad je riječ o programima obuke (seminarima i slično), Povjerenstvo je i ovdje samo zauzelo stav kako će insistirati da se sve vrste edukacije obavljaju u BiH, i sa što je moguće manje putnih troškova, noćenja, dnevnica, i slično. Ističemo kako smo se ovoga stava dosljedno držali još od mandata prošloga predsjedatelja, dr. Đuguma, koji je prvi uveo ovaj trend u radu Povjerenstva. Svi članovi tada su jednoglasno podržali ovakav prijedlog, i tog se stava držimo i dalje.

3. SAŽETAK

Analizom pobrojanih aktivnosti može se zaključiti kako je Povjerenstvo tijekom 2013. godine intenziviralo svoj rad, i u dobrom dijelu realiziralo aktivnosti i obveze koje su mu stavljene u zadatak relevantnim zakonima i podzakonskim aktima. Povjerenstvo je od svoga formiranja do danas konstantno nastojalo unaprijediti vlastite kapacitete i obaviještenost, kako bi kvalitetnije doprinijeli poštivanju i primjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju učinkovitoga nadzora nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH i drugim tijelima koja nam spadaju u mjerodavnost. Smatramo kako smo ovaj cilj ostvarili.

Predložili smo Domovima jedan broj zaključaka, od kojih su neki podržani a neki nisu, i pozivamo Domove da ubuduće aktivnije podrže vlastita radna tijela, budući ne možemo očekivati kvalitetniju suradnju od Vijeća ministara i drugih izvršnih tijela, ako nismo u stanju osigurati potporu za napore Povjerenstva ni u vlastitome Domu.

Kao i dosad, posvetili smo jedan dio vremena upoznavanju sa načelima Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU (CFSP), odnosno Zajedničke obrambene i sigurnosne politike (CSDP). Jednako tako, imali smo u vidu i obveze BiH u smislu NATO težnji Bosne i Hercegovine, tj. obveze definirane kroz IPAP, MAP i Sigurnosni sporazum između BiH i NATO, te različite obveze koje proističu iz drugih međunarodnih sporazuma koje je Bosna i Hercegovina potpisala ili im pristupila (poput sigurnosnih sporazuma potpisanih između BiH i EU, BiH i OSCE, itd.). Ova smo pitanja razmotrili posebno u polju balansa između zaštite osobnih podataka i individualnih sloboda, naspram potreba za zaštitom tajnih podataka, te u pitanjima koja su u određenim momentima rada Povjerenstva bila aktualna, poput načina na koji je riješeno pitanje sigurnosnih provjera za radnike pravosuđa u zemljama EU, koje nam je bilo potrebno pri razmatranju posljednjeg prijedloga za izmjene domaćeg Zakona o zaštiti tajnih podataka. U nastavku su navedena pitanja koja su bila predmetom pažnje Povjerenstva, a koja još nisu riješena:

1. Potpuna primjena i poštivanje odredbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH.

- a. neprikladna sistematizacija radnih mjesta unutar Ministarstva sigurnosti (u Državnom sigurnosnom organu/DSO) i Ministarstvu obrane (u Sektoru za

obavještajno-sigurnosne poslove). Sistematizacije moraju uvažavati odredbe ZOZTP i relevantne direktive NATO-a i Odluke Vijeća Evrope. U Ministarstvu obrane kao problem je konstatirano i nedonošenje Pravilnika o radu Vojno-obavještajnog roda.

- b. neodgovarajuće formuliranje inspeksijskoga nadzora koji provodi DSO
- c. nejasnoće, proturječnosti i nedorečenosti u jednom broju zakona i podzakonskih akata, prije svega kad je riječ o Zakonu o reviziji u institucijama BiH i članku 9. Zakona o obrani BiH.
- d. neunificirane prakse u radu različitih državnih tijela, kad je riječ o rukovanju tajnim podacima i razmjeni ili dostavljanju istih, i neadekvatno poštivanje zakonskih odredbi u smislu definiranja sigurnosnih područja, rezervnih lokacija, postupaka za uništavanje tajnih podataka i drugih sigurnosnih procedura.
- e. nedostaci u jedinstvenom pristupu i poštivanju odredbi o fizičkoj i informatičkoj zaštiti podataka i lokacija, prije svega u podregistrima, koji još uvijek čekaju na certifikaciju od strane DSO.
- f. sporo ili nepotpuno ispunjavanje obveza koje za BiH proizilaze iz MAP-a i IPAP-a, što koči ili onemogućava dalji napredak BiH u smislu njenih NATO aspiracija.
- g. brisanje članka 225. iz Kaznenoga zakona BiH.

Povjerenstvo će u narednom periodu putem nadzornih i radnih posjeta nastojati da u izravnom kontaktu s rukovoditeljima i ovlaštenim predstavnicima tijela izvršne vlasti u BiH, iste animira na dosljedniju primjenu Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH. Isto vrijedi i za PSBiH (potrebno je donijeti Pravilnik PSBiH o zaštiti tajnih podataka, te niz drugih akata i mjera, poput osiguranja adekvatno zaštićenih prostorija za rad Povjerenstva i Ureda tajnika, itd.)

Povjerenstvo je ustanovilo kako je stupanj primjene ZOZTP u tijelima javne uprave u BiH, iako nepotpun, ipak zadovoljavajući. S tim u svezi Povjerenstvo će nastaviti pružanje potpore Državnom sigurnosnom organu i svim drugim tijelima kojima Povjerenstvo u okviru svojih mjerodavnosti može pomoći u ostvarivanju ovoga cilja.

2. Puni demokratski parlamentarni nadzor nad Obavještajno-sigurnosnom agencijom BiH. U svrhu realizacije ovoga cilja održavali smo stalan kontakt sa rukovodstvom OSABiH, te se na druge načine obavještavali o potencijalnim ili aktualnim problemima u njihovome radu i načinima na koje Povjerenstvo može utjecati na otklanjanje ustanovljenih problema. Podržali smo određene projekte kapitalnih ulaganja koje je predložila OSA, a čiji je cilj bio smanjivanje troškova za najam jednog broja prostorija, i logistički problemi koji se pritom javljaju iz ugla zaštite tajnih podataka u «tudim» prostorijama. Preostali krupni problemi kojima ćemo u daljem periodu posvetiti detaljnu pažnju su:

- a. kašnjenje u dostavljanju zakonom propisanih materijala na razmatranje Povjerenstvu, posebno kad je riječ o materijalima koje dostavljaju

Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara. Ova kašnjenja uzrokuju ozbiljne posljedice na rad OSABiH, koja je prinuđena u nedostatku Godišnje platforme o obavještajno-sigurnosnoj politici BiH raditi na osnovu prošlogodišnjih ili čak starijih Platformi, što njen rad čini u najboljem slučaju, polulegalnim.

- b. proturječnosti u odredbama Zakona o reviziji u institucijama BiH i Zakona o OSABiH (vidi str.13 ovog Izvještaja). Zbog međusobno oprečnih odredaba, OSABiH iz godine u godinu ne može dobiti pozitivno mišljenje revizije, iako nam je od strane samog Ureda za reviziju potvrđeno da u dijelu dokumentacije u koji revizori ostvare uvid ne postoje ni najmanji problemi, odnosno da OSABiH zapravo prednjači u kvaliteti i sadržaju podnesenog materijala, u odnosu na sve druge institucije u BiH.

Povjerenstvo je u cilju otklanjanja gornjih nedostataka poduzelo jedan broj aktivnosti, uključujući analizu načina na koji su ova pitanja riješena u drugim zemljama, i održavanje jednog broja radno-konsultativnih sastanaka sa tijelima uključenim u određene procese od interesa za Povjerenstvo. Nastavak aktivnosti podrazumijevat će pristupanje izmjenama zakona za koje je Povjerenstvo utvrdilo kako unose zabunu u proces međuagencijske suradnje.

Osnovni pregled statističkih pokazatelja o radu Povjerenstva tijekom 2013. godine je kako slijedi:

broj održanih sjednica	8
broj radnih sastanaka	7
broj točaka dnevnog reda	45
učešće na seminarima i konferencijama	2

13

Povjerenstvo je u izvještajnom periodu razmatralo:

prijedlozi zakona	1
Izvješća i informacije	22
odluke	0
usvojeni zaključci	15
ostali akti	6

Povjerenstvo će i u narednom periodu nastojati aktivno doprinijeti punoj provedbi Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i ostvarivanju pune demokratske kontrole nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, te blagovremeno vršiti i druge zadatke iz svoje mjerodavnosti.

